

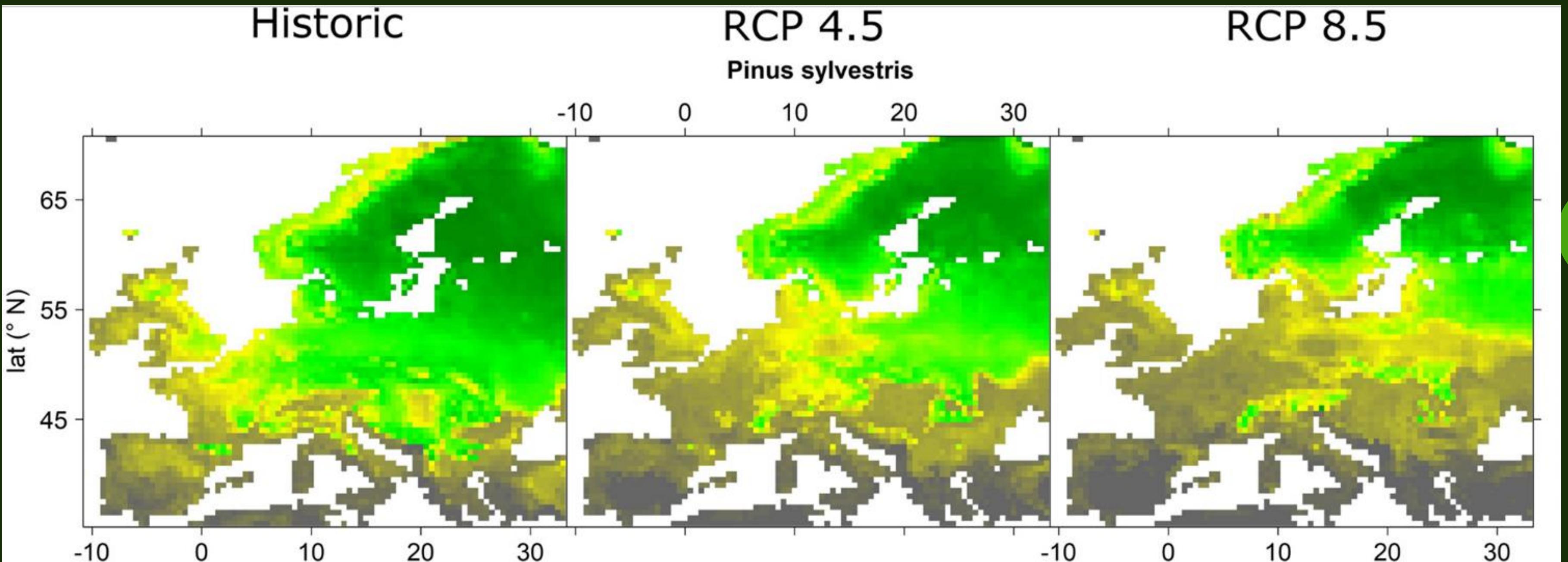

SAIMNIECISKO MEŽU NOTURĪBAS PRET KLIMATA EKSTRĒMIEM KĀPINĀŠANA

DIĀNA JANSONE
M G . B I O L . , L V M I " S I L A V A " Z I N Ā T N I S K Ā
A S I S T E N E

ROBERTS MATISONS
D R . B I O L . , L V M I " S I L A V A " V A D O Š A I S P Ē T N I E K S

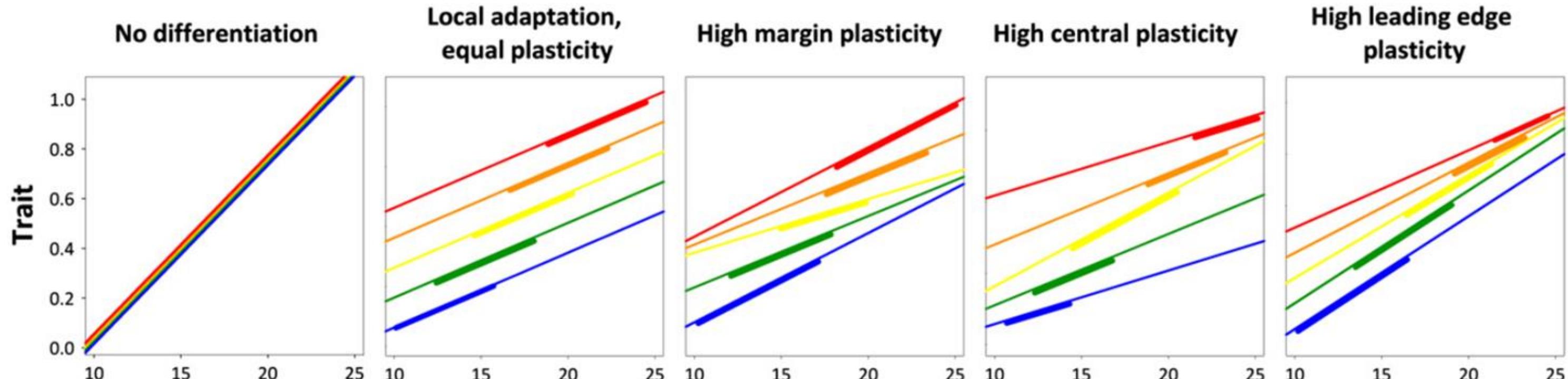
AKTUALITĀTE

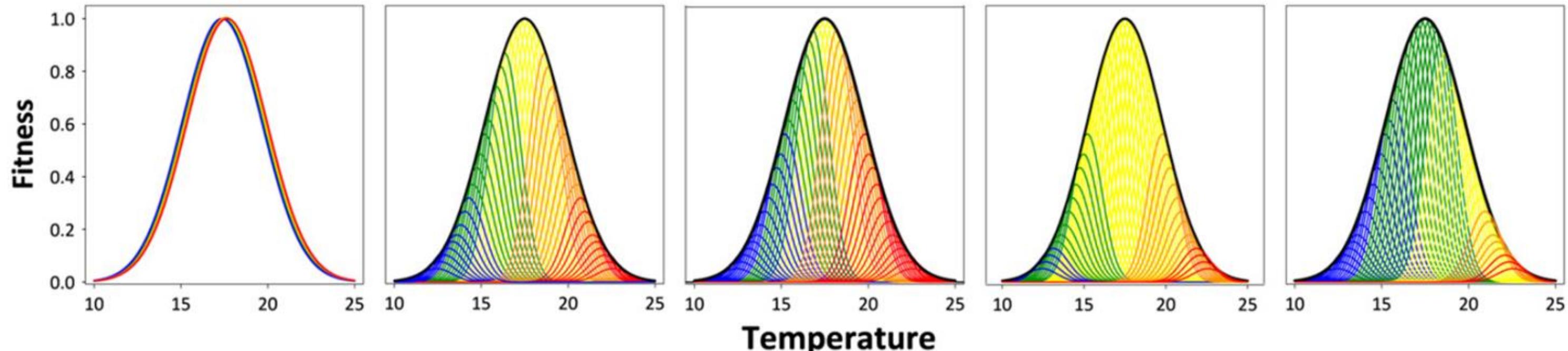
Buras and Menzel, 2019

POPULĀCIJU VARIĀCIJA

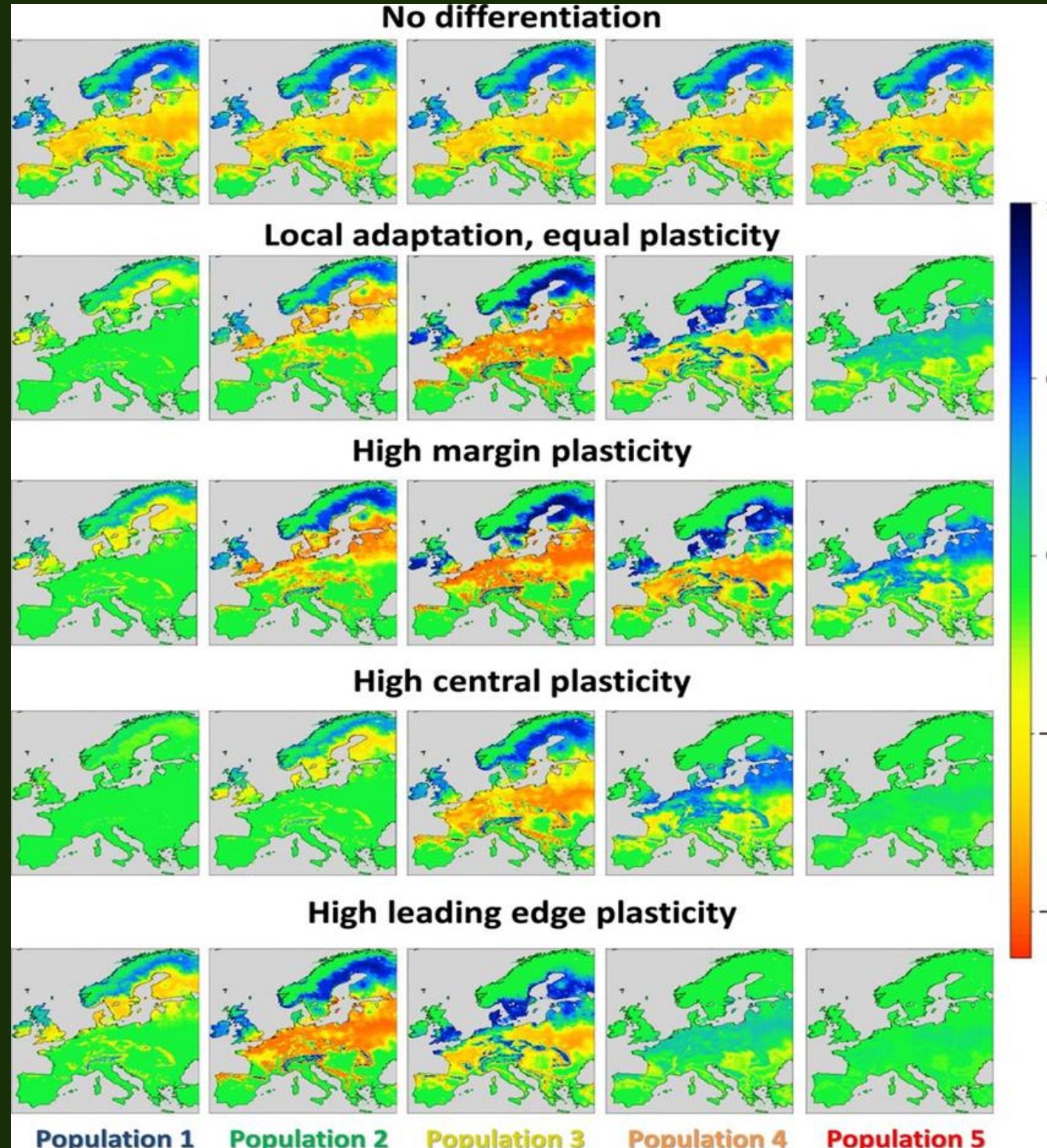
Intraspecific scenarios - Population reaction norms

Fitness-environment curves

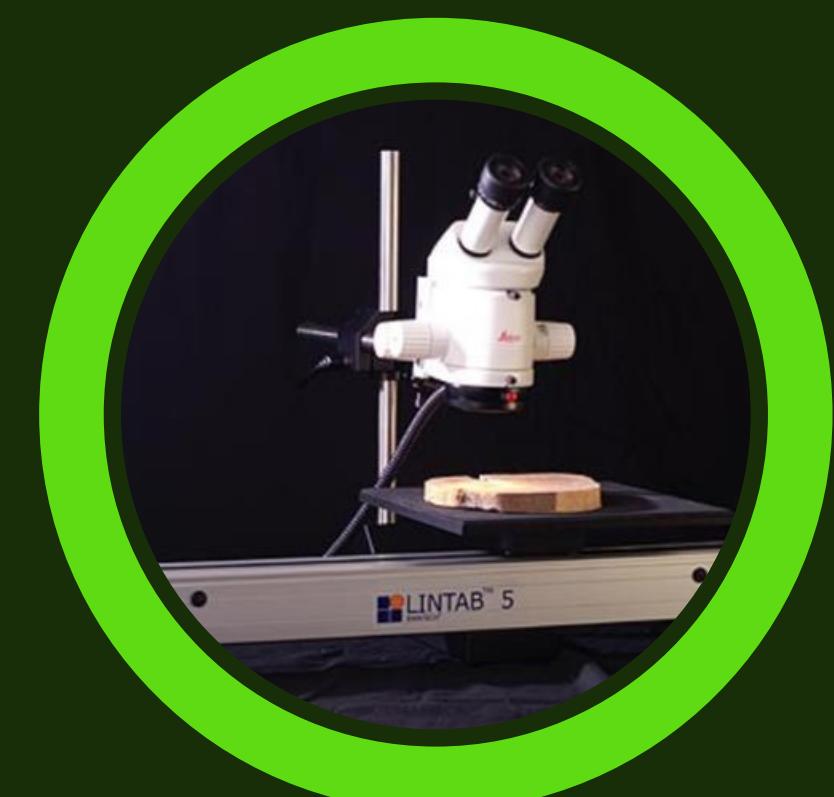
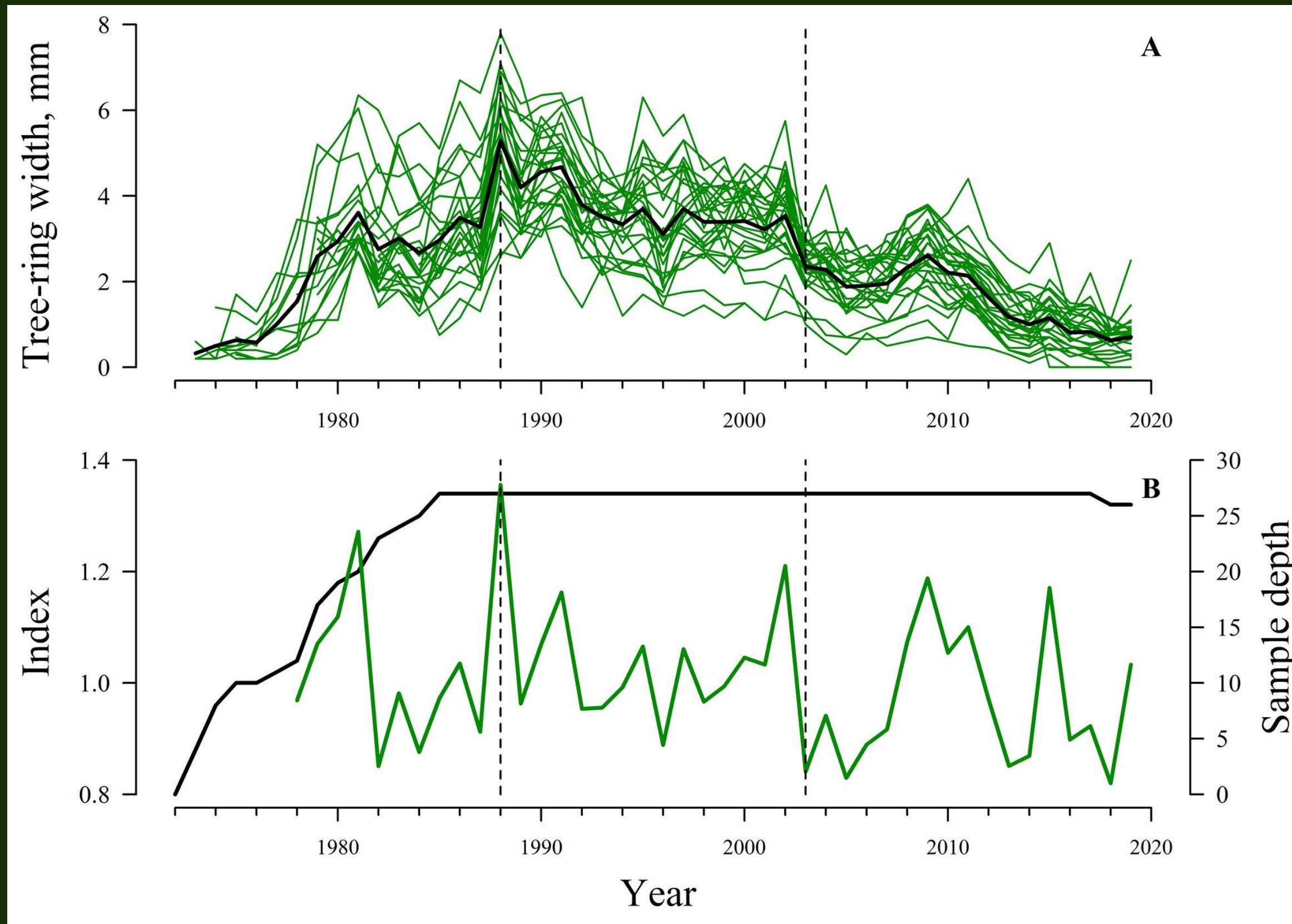
POPULĀCIJU VARIĀCIJA

- POPULĀCIJU VARIĀCIJAI IR LIELA NOZĪME NĀKOTNES PIEAUGUMA PROGNOZĒŠANĀ KĀ ARĪ ADAPTĀCIJAS UN MEŽA REPRODUKTĪVĀ MATERIĀLA SELEKCIJAS POTENCIĀLA RAKSTUROŠANĀ.

PIEAUGUMS

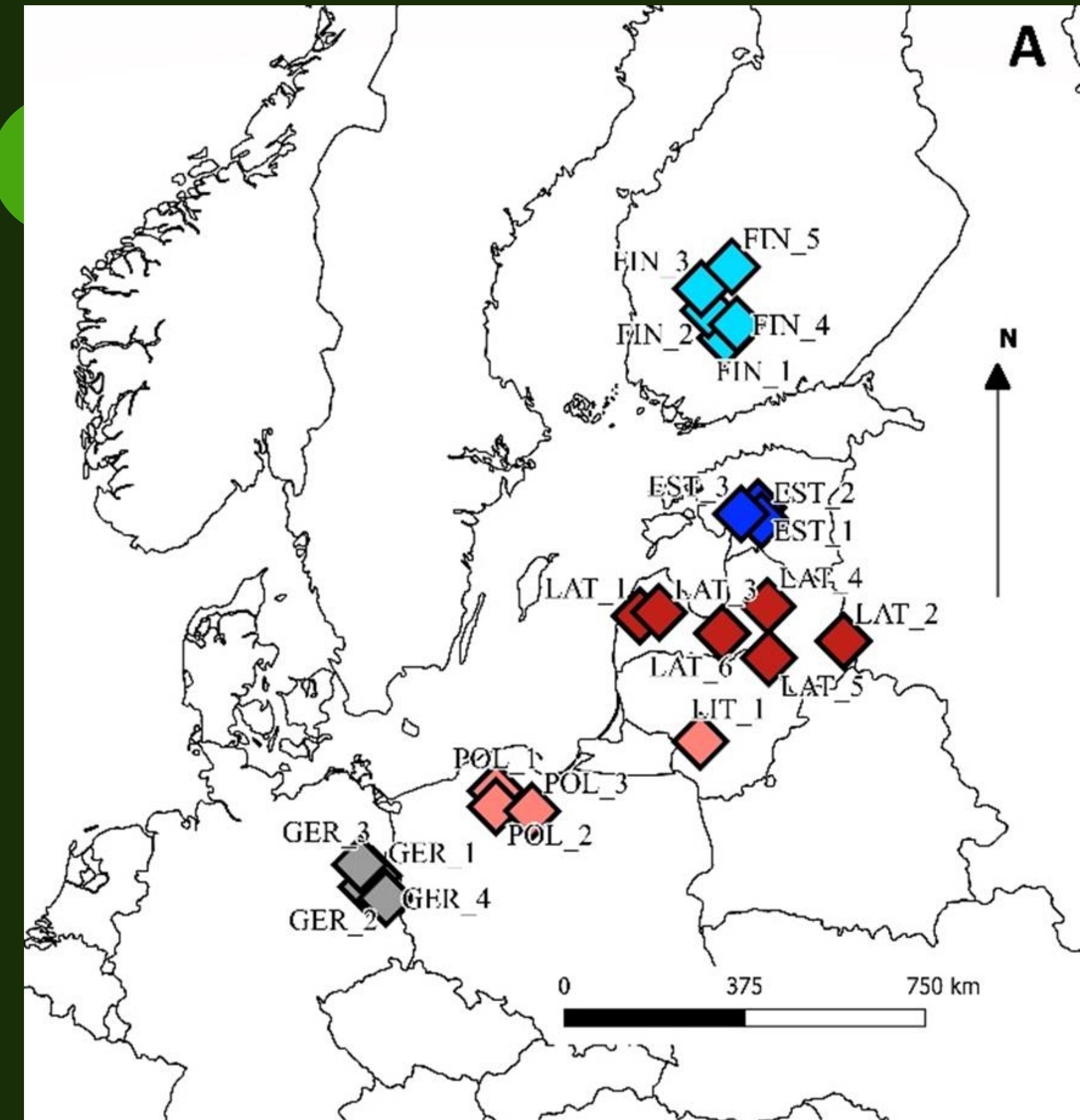
Retrospekcija un saistības ar vides apstākļiem

PARASTĀ PRIEDE

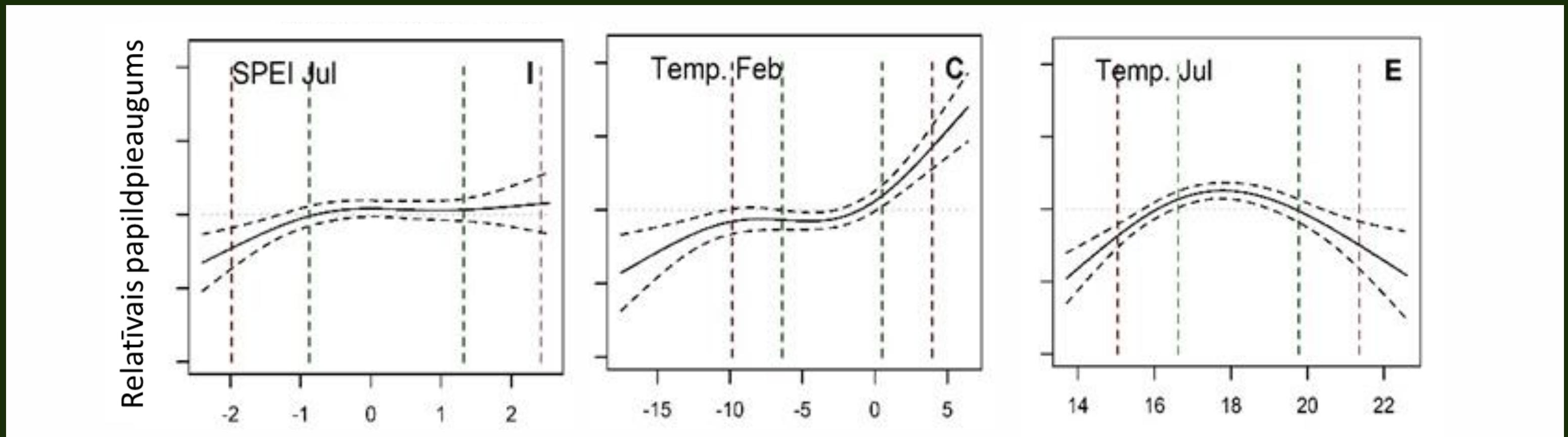
BRĪVAPPUTES POPULĀCIJAS REGIONĀLĀ
KLIMATISKAJĀ KONTEKSTĀ

- TRANSEKTE NO SOMIJAS LĪDZ VĀCIJAI
- IZVĒLĒTAS 22 BRĪVAPPUTES SAIMNIECISKAS PRIEŽU AUDZES
- TRANSEKTES IETVAROS VISATŠĶIRĪGĀKĀS BIJA ZIEMAS TEMPERATŪRAS

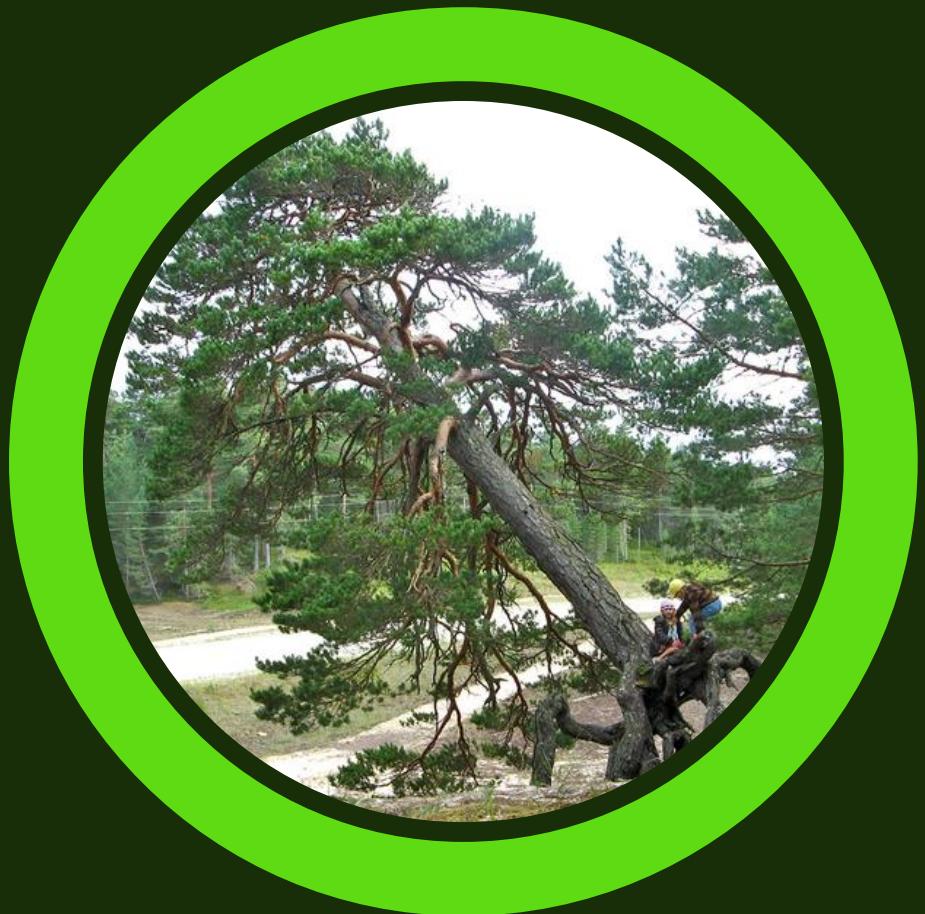

PIEAUGUMA METEOROLOGISKĀ JUTĪBA REĢIONĀLĀ KLIMATISKĀ GRADIENTĀ

- EKSTRĒMI LATVIJĀ ATZĪMĒTI ĀRPUS SARKANAJĀM LĪNIJĀM
- LINEĀRAS UN NELINEĀRAS SAISTĪBAS
- ZIEMAS TEMPERATŪRAS REŽĪMAM UN VASARAS MITRUMA REŽĪMAM IR KOMPLEKSA IETEKME

ĢENĒTISKI NOTEIKTĀS ATŠĶIRĪBAS

PRETESTĪBA
Resistance

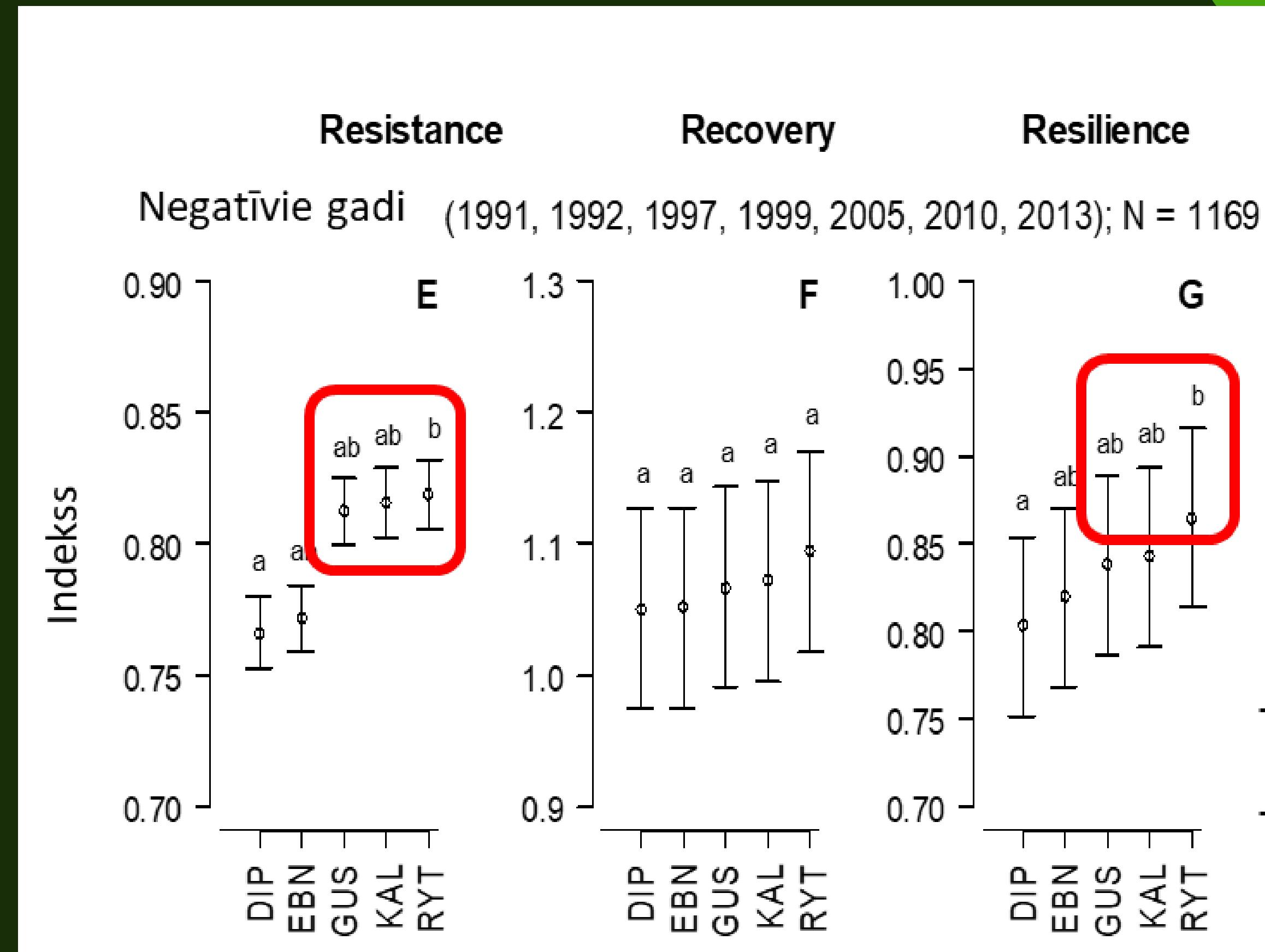
ATVESEĻOŠANĀS
Recovery

NOTURĪBA
Resilience

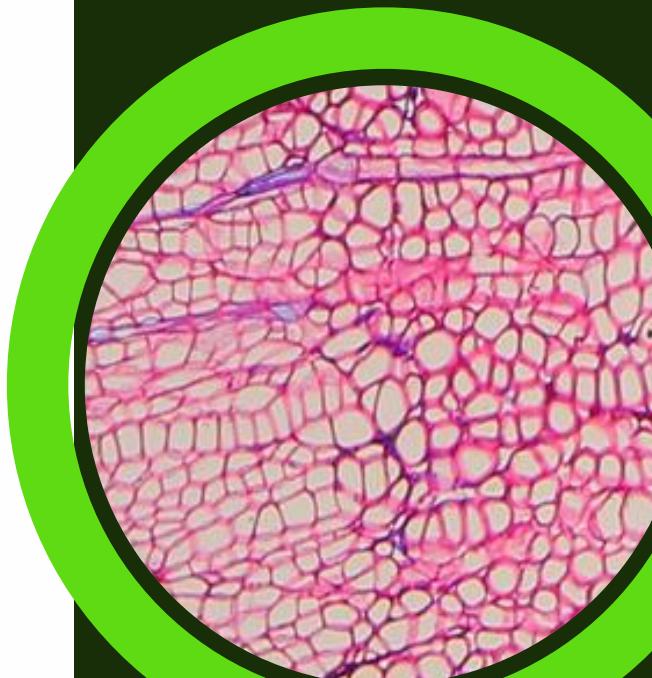
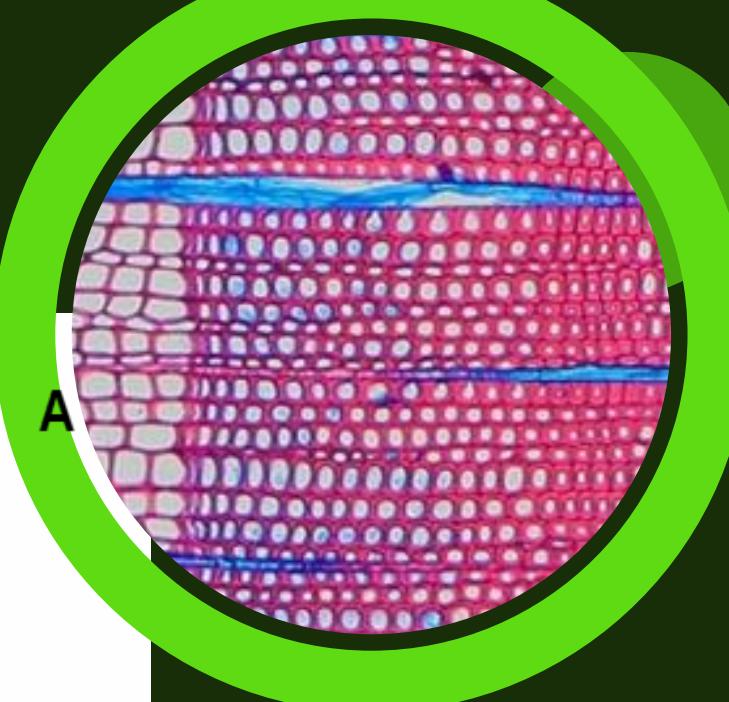
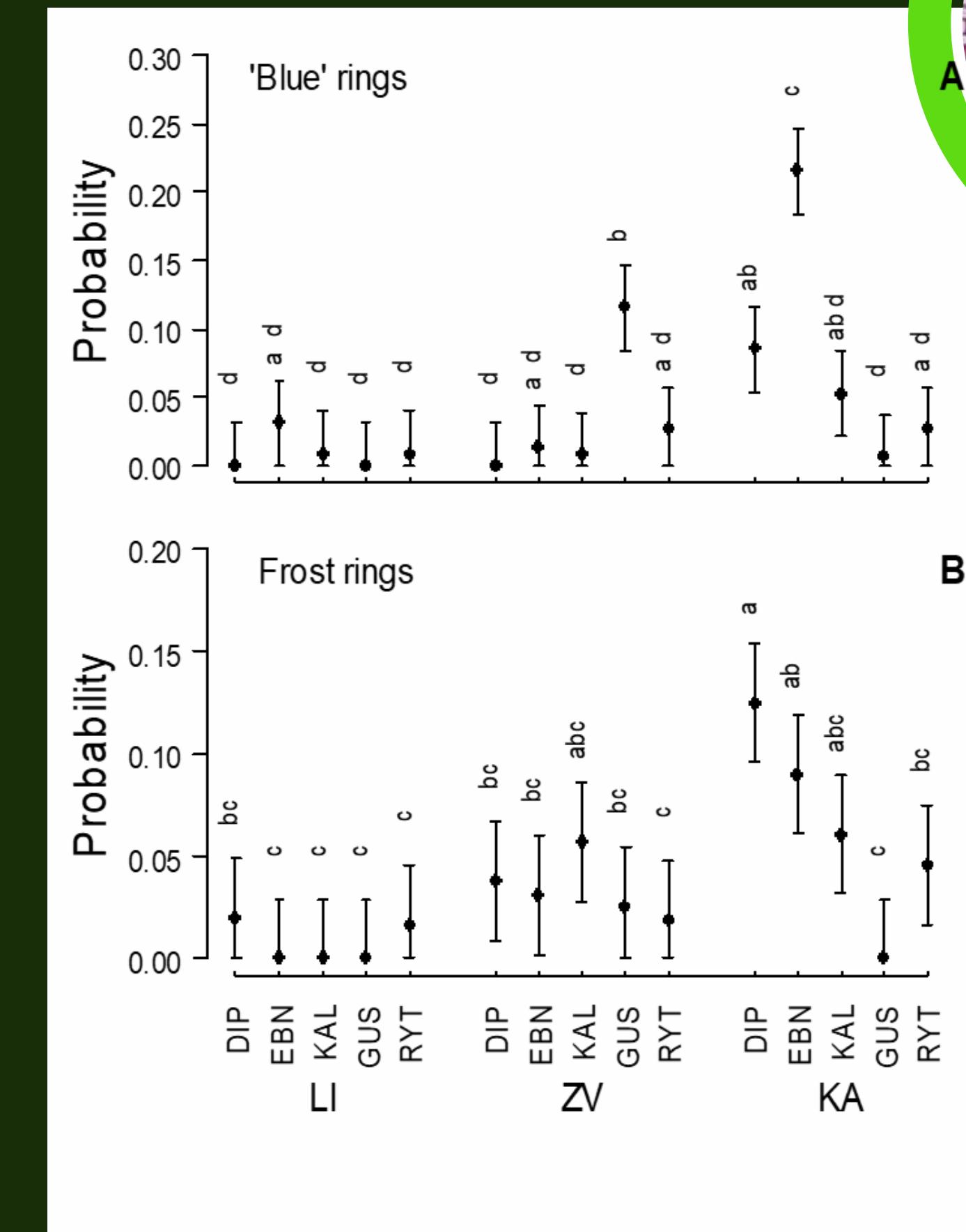
ĢENĒTISKĀS ADAPTĀCIJAS PRET EKSTRĒMIEM

- JUTĪBAS UN PRODUKTIVITĀTES SAISTĪBAS
- PRODUKTĪVĀKĀS PROVENIENCES VEIKSMĪGĀK ATJAUNO PIEAUGUMU

PĀRNESE UN SALNU BOJĀJUMI

- JUTĪBAS UN PRODUKTIVITĀTES SAISTĪBAS
- PRODUKTĪVĀKĀS PROVENIENCES MAZĀK SALNU IETEKMES PAZĪMJU
- KONTINENTALITĀTES IETEKME

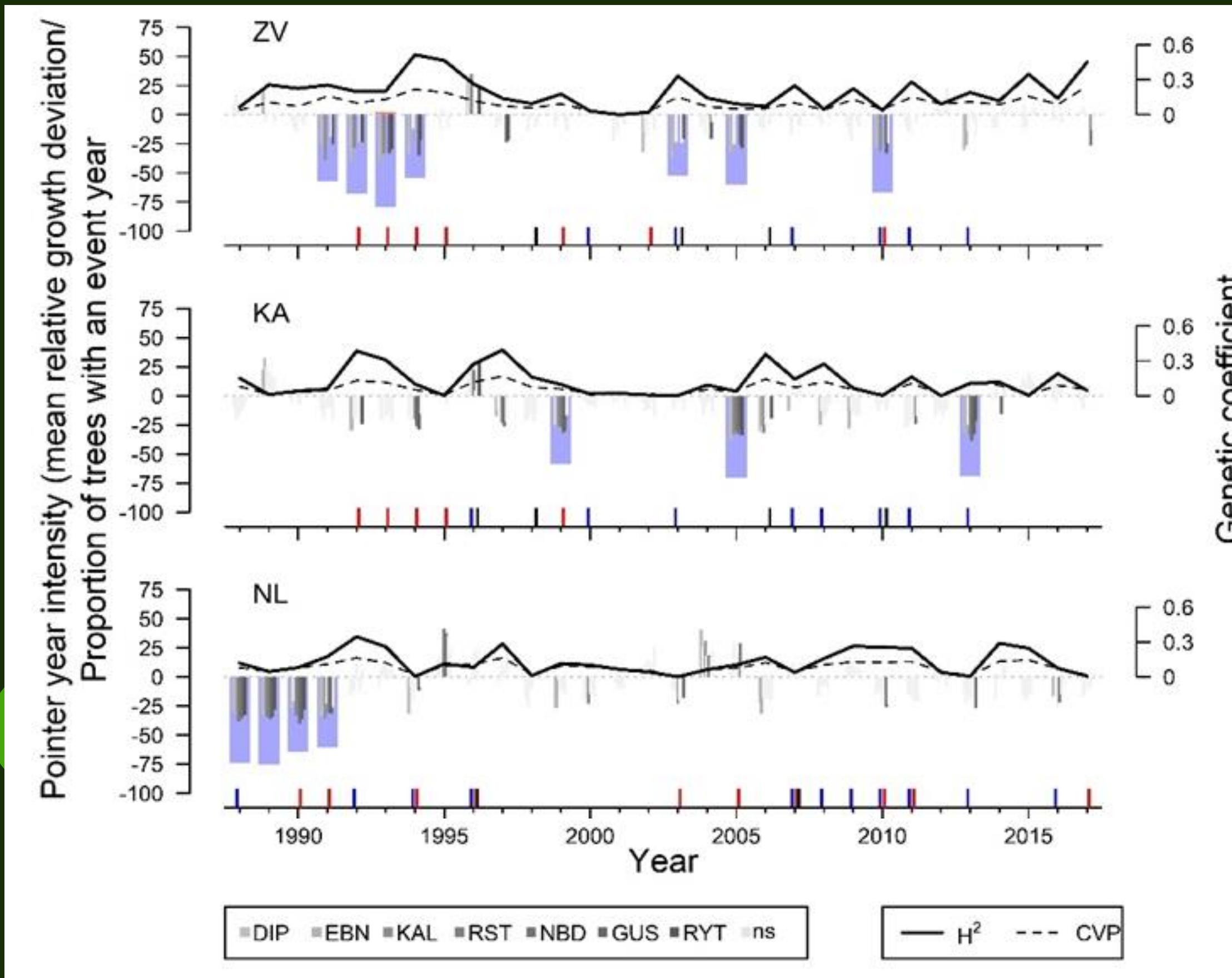

PIEAUGUMA JUTĪBAS IEDZIMSTĪBAS RĀDĪTĀJI: SELEKCIJAS POTENCIĀLS

	H^2	PCV
Temperature previous July	0.27 ± 0.17	0.60
Temperature previous September	0.25 ± 0.16	0.45
Temperature January	0.21 ± 0.11	0.65
Temperature June	0.29 ± 0.17	0.44
Precipitation previous June	0.32 ± 0.15	0.24
Precipitation March	0.23 ± 0.15	0.56
Precipitation July	0.26 ± 0.14	0.18
SPEI previous October	0.15 ± 0.10	0.58
SPEI previous November	0.25 ± 0.17	0.47
SPEI June	0.24 ± 0.18	0.54
SPEI July	0.17 ± 0.11	0.44
SPEI August	0.25 ± 0.17	0.50
SPEI September	0.27 ± 0.16	0.62

- H^2 : IEDZIMSTĪBAS KOEFICIENTS
- PCV: GENĒTSIKĀS VARIĀCIJAS KOEFICIENTS
- MĒRENI IEDZIMSTĪBAS KOEFICIENTI

JUTĪBA UN IEDZIMSTĪBA: EKSTRĒMI

PIEAUGUMA
ATJAUNOŠANĀS PĒC
EKSTRĒMIEM
GENĒTISKI
DETERMINĒTA

NOTURĪBA PRET BIOTISKAJIEM FAKTORIEM: SAKŅU TRUPE - PRIEDE

- Iedzimstamības koeficients rezistenci raksturojošam indeksam aug un līdzvērtīgs tam, kāds konstatēts koku augstumam.
- Rezistences indeksa ietveršana kopējā selekcijas indeksā nodrošināja rezistences pieaugumu (selekcijas efektu) līdz 33.7%.
- Rezistences indeksa ietveršana kopējā selekcijas indeksā nodrošināja pozitīvu selekcijas efektu (6.5 – 11 %) koku ražību (augšanu) raksturojošām pazīmēm.

SECINĀJUMS

AUGŠANAS REAKCIJAS, KĀ ARĪ JUTĪBAS IEDZIMSTAMĪBAS KOMPONENTES, KAS LIECINA, KA PIEAUGUMA JUTĪBA IR ĢENĒTISKI NOTEIKTA, NORĀDA UZ NEPIECIEŠAMĪBU PĒC ADAPTĪVAS SELEKCIJAS, LAI NODROŠINĀTU PIELĀGOŠANOS PIEAUGOŠAS MAINĪBAS VIDES APSTĀKĻOS, ĪPAŠI - SAIMNIECISKAJOS MEŽOS.

A photograph of a dense forest of tall, thin pine trees, likely Scots pine, standing in a row. The forest floor is covered with green grass and small shrubs. The trees have dark, textured bark. A large black diagonal shape covers the lower half of the image, with two green circles at its bottom corners.

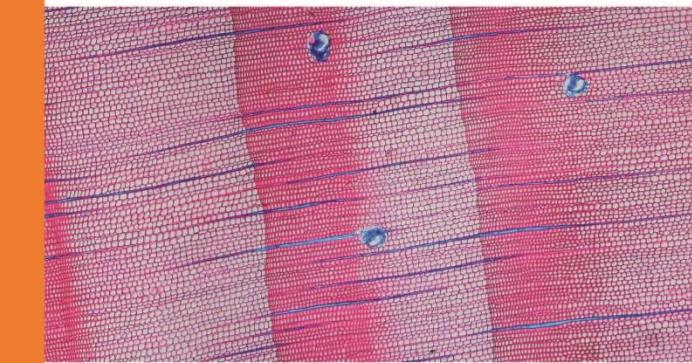
DOCTORAL THESIS
for the doctoral degree
of Doctor of Science (Ph. D.) in Agriculture,
Forestry and Veterinary Sciences

**ECOLOGICAL PLASTICITY OF RESPONSES
OF RADIAL INCREMENT OF SCOTS PINE
AND ITS POTENTIAL FOR BREEDING**

Roberts Matisons

**PARASTĀS PRIEDĒS RADIĀLĀ PIAUGUMA
REAKCIJAS EKOLOGISKĀIS PLASTISKUMS
UN TĀ SELEKCIJAS POTENCIĀLS**

PROMOCIJAS DARBS
doktora grāda (Ph. D.) iegūšnai
lauksaimniecības, mežsaimniecības
un veterinārās zinātnēs

PALDIES PAR UZMANĪBU!